

prima instanță - A. Balan,
instanța de apel - N. Vascan. V. Negru, E. Fistican

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către avocatul Roman Zadoinov în interesele recurentului Negară Vasile,

în pricina civilă înaintată de Consiliului sătesc Ignăței r-nul Rezina împotriva lui Negară Vasile și Marcu Dumitru cu privire la recunoașterea nulității contractului de arenda nr.01 din 27 septembrie 2001,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, prin care nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către Negară Vasile și Marcu Dumitru,

c o n s t a t ă :

La 14 aprilie 2014 Consiliul sătesc Ignăței, raionul Rezina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Negară Vasile și Marcu Dumitru în care a solicitat anularea deciziilor Consiliului sătesc Ignăței, r-nul Rezina nr.3.6.5. din 28 martie 2001 și nr. 5.9.1 din 27 septembrie 2001 cu privire la darea în arendă a iazului „Pe vale” cu suprafața de 28,24 ha,

- declararea nulității contractului de arenda a iazului „Pe vale” cu suprafața de 28,24 ha, nr.01 din 27 septembrie 2001, încheiat între Primaria satului Ignăței, r-nul Rezina, Negară Vasile și Marcu Dumitru, cu aducerea părților în poziția inițială,
- obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Rezina să efectueze modificările respective în Registrul bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii a reiterat că, prin deciziile Consiliului sătesc Ignăței, r-nul Rezina nr.3.6.5 din 28 martie 2001 și nr. 5.9.1 din 27 septembrie 2001, în lipsa licitației publice organizate în condițiile legii, s-a decis atribuirea în folosință separată pe un termen de 10 ani lui Negară Vasile și lui Marcu Dumitru, iazul „Pe Vale”, cu suprafața de 28,24 ha pentru creșterea peștelui.

Menționează că în temeiul deciziei menționate, primarul satului Ignăței în lipsa licitației publice, a încheiat cu Negară Vasile Ion și Marcu Dumitru contractul

de arendă nr.01 din 27 septembrie 2001 a terenului agricol de sub iazul „Pe Vale” cu suprafața de 28,24 ha, pe un termen de 25 ani.

Consideră reclamantul că contractul de arendă a terenului agricol de sub iazul „Pe Vale” nr.01 din 27 septembrie 2001, este ilegal și urmează a fi anulat deoarece contravine prevederilor art.18 alin.(2) și art.82 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală (în vigoare la perioada vizată), art.7 art.9 alin.(2) din Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ- teritoriale, consiliile locale au fost abilitate cu dreptul de a decide ca bunurile ce aparțin domeniului public de interes local, după caz, să fie date în administrarea unităților economice și instituțiilor publice, să fie concesionate ori să fie închiriate

Susține că bunul imobil menționat a fost transmis arendașului în lipsa efectuării licitației publice prin ce s-a lezat dreptul altor cetățeni prevăzut de art.9 alin.(3) și art. 16 alin.(2) din Constituție, de a participa la participarea a peții imobiliare cu respectarea și asigurarea de către stat și autoritățile publice a principiului egalității. Primăria satului Ignăței, r-nul Rezina prin faptul tănuirii informației privind posibilitatea transmiterii dreptului de arendă asupra iazului „Pe Vale”, a avantajat direct cetățenii Negară Vasile Ion și Marcu Dumitru și îngădit dreptul altor persoane de a participa la negocierile vizate, prin ce s-a încălcat flagrant prevederile art. 15 din Constituție.

În cadrul dezbaterilor în fond reclamantul a susținut pretenția prin care solicitat declararea nulității contractului de arendă a iazului „Pe Vale”, cu suprafața de 28,24 ha, nr. 01 din 27 septembrie 2001, încheiat între Primăria satului Ignăței r-nul Rezina, Negară Vasile și Marcu Dumitru, cu aducerea părților pe poziții inițiale și obligarea oficiului Cadastral Teritorial Rezina Cadastru să efectueze modificările respective în Registrul bunurilor imobile.

Nu a susținut cerința privind anularea deciziilor Consiliului sătesc Ignăței, r-nul Rezina nr.3.6.5. din 28 martie 2001 și nr. 5.9.1 din 27 septembrie 2001 cu privire la darea în arendă a iazului „Pe vale” cu suprafața de 28,24 ha, dat fiind faptul că nu există nici o decizie a Consiliului sătesc Ignăței privind darea în arendă a iazului, iar contractul de dare în arendă este lovit de nulitate.

Prin hotărârea judecătoreiei Rezina din 27 noiembrie 2015 s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Consiliul sătesc Ignăței.

S-a declarat nul contractul de arendă a terenului agricol de sub iazul „Pe Vale”, nr. 01 din 27 septembrie 2001, încheiat între Primăria satului Ignăței r-nul Rezina în persoana primarului Ion Leonte și Negară Vasile și Marcu Dumitru privind arenda iazului „Pe vale” cu suprafața de 28,24ha, cu scopul creșterii peștelui, și radierea înregistrării grevării drepturilor patrimoniale din Registrul bunurilor imobile la Oficiul Cadastral Teritorial Rezina.

Nefiind de acord cu soluția primei instanței Negară Vasile și Marcu Dumitru au declarat apel împotriva hotărârii judecătoreiei Rezina din 27 noiembrie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către avocatul Roman Zadoinov în interesele lui Negară Vasile și apelantul Marcu Dumitru și s-a acordat termen pentru prezentarea apelurilor motivate, pînă la 16 martie 2016, ora 11³⁰.

S-a explicat apelanților că în cazul neînlăturării neajunsurilor, cererile de apel vor fi restituite fără de examinare.

La 12 martie 2016 avocatul Roman Zadoinov în interesele lui Negară Vasile a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, solicitînd, casarea încheierii recurate.

Recurentul, în motivarea recursului a reiterat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel.

Susține că pînă la data emiterii încheierii de a nu da curs cererilor de apel apelantul Negară Vasile, reprezentat de către avocatul Zadoinov Roman, a depus apel motivat, iar apelul acestuia urma a fi pus pe rol pentru examinare.

Consideră recurentul că prin soluția instanței de apel se încălcă prevederile art. 6 § 1 din Convenție și anume accesul la justiție.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016 a fost emisă în lipsa părților.

Potrivit avizului de recepție (f.d.199 Vol.I) recurentul Negară Vasile a recepționat încheierea instanței de apel, la 04 martie 2016, astfel recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul declarat la 12 martie 2015, este depus în termen.

Examinînd materialele dosarului, încheierea recurată prin prisma motivelor de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea în parte a încheierii instanței de apel, și restituirea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Încheierea recurată este adoptată în contradicție cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la faza de primire a apelului și cu aprecierea incompletă a probelor și circumstanțelor cauzei – motiv pentru care de către Colegiu este considerată neîntemeiată.

Din materialele dosarului se denotă că la 02 decembrie 2015 avocatul Roman Zadoinov în interesele lui Negară Vasile a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii judecătorei Rezina din 27 noiembrie 2015.

La 04 decembrie 2015 Marcu Dumitru a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii judecătorei Rezina din 27 noiembrie 2015.

Ulterior prin intermediul oficiului poștal avocatul Roman Zadoinov care acționează în interesele lui Negară Vasile a expediat apelul motivat împotriva hotărîrii judecătorei Rezina din 27 noiembrie 2015.

La 15 ianuarie 2016 acesta a fost înregistrat în cancelaria Curții de Apel Chișinău (f.d.207 Vol.I).

La 10 februarie 2016 apelantul Marcu Dumitru a depus apel motivat împotriva hotărîrii judecătorei Rezina din 27 noiembrie 2015.

În conformitate cu art. 368 al. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din materialele cauzei derivă că pînă la data adoptării încheierii de a nu da curs cererilor de apel a apelanților Negară Vasile și Marcu Dumitru, apelantul

Negară Vasile a depus apel motivat, iar apelul acestuia urma a fi pus pe rol pînă la data emiterii încheierii de a nu da curs cererilor de apel.

Prin urmare, instanța de apel neîntemeiat a concluzionat că în cererea de apel depusă de către Negară Vasile nu sunt indicate motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază cererea de apel și probele invocate, acordîndu-i apelantului termen pentru lichidarea neajunsurilor, și anume necesitatea prezentării apelului motivat.

Or, prin soluția emisă, instanța de apel nu a ținut cont de constatările jurisprudenței CtEDO, care menționează că atunci când există o „*contestație privind drepturi și obligații cu caracter civil*”, art. 6 § 1 garantează fiecărui justițiabil dreptul ca această contestație să fie prezentată în fața unei instanțe. Acest articol consacră astfel „*dreptul la instanță*”, între care dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un aspect. La acesta se adaugă garanțiile prevăzute de art. 6 § 1 în ceea ce privește organizarea și compunerea instanței și în ceea ce privește desfășurarea procedurii. Ansamblul formează, pe scurt, dreptul la un „*proces echitabil*” (*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 36).

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel greșit a constatat că cererea de apel depusă de către Negară Vasile nu corespunde exigențelor prevăzute de art. art. 364 și 365 Codul de procedură civilă.

Dreptul de acces la instanță trebuie să fie „*concret și efectiv*” (*Bellet împotriva Franței*). Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ „să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale” [*Bellet împotriva Franței, Nunes Dias împotriva Portugaliei* în privința normelor privind citarea de a compărea în instanță]. Legislația referitoare la formalitățile și termenele care trebuie respectate pentru a formula un recurs vizează asigurarea bunei administrări a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice (*Cañete de Goñi împotriva Spaniei*, pct. 36). Astfel, reglementarea în cauză sau aplicarea acesteia nu trebuie să împiedice justițiabilul să se prevaleze de o cale de atac disponibilă [*Miragall Escolano și alții împotriva Spaniei, Zvolksky și Zvolkska împotriva Republicii Cehe*, pct. 51].

Totodată, dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Pornind de la statuarea drepturilor și libertăților persoanei ca valori supreme, Colegiul relevă că instituția apelului împotriva hotărîrilor instanței de fond, este menită să asigure protecția efectivă a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice.

Curtea reamintește ca art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

Având în vedere cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016 este neîntemeiată în partea în care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Negară Vasile, și se impune necesitatea admiterii recursului, casării în parte a încheierii recurate și de a restitui pricina la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Roman Zadoinov în interesele lui Negară Vasile.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016 în pricina civilă înaintată de către Consiliului sătesc Ignăței r-nul Rezina împotriva lui Negară Vasile și Marcu Dumitru cu privire la recunoașterea nulității contractului de arenda nr.01 din 27 septembrie 2001, în partea în care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Negară Vasile și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de apel.

În rest încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței,

Svetlana Filincova

judcători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari